הַמָּזוֹן): **יא** יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (סא) דְּפֵרוּרִין שֶׁנּוֹתְנִין (כו) (סב) בְּמַיִם וְהַמַּיִם מִתְלַבְּנִים מֵחֲמַת הַפֵּרוּרִין, (סג) אֲזַיל לֵיהּ תּוֹרִיתָא (פֵּרוּשׁ, כְּאִלּוּ אָמַר תּוֹאֲרִיתָא כְּלוֹמַר תֹּאַר הַלֶּחֶם) דְּנַהֲמָא, וְאֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ: **יב** יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר * שֶׁפַע הַשְׂרוּי (כז) (סד) * בְּיֵין (אָדָם) אֵינוֹ מְבָרֵךְ (סה) אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ, וְנִרְאֶה (סו) שֶׁאֵין דְּבָרָיו אֲמוּרִים אֶלָּא בְּפֵרוּרִין אוֹ בִּפְרוּסוֹת שֶׁאֵין בְּכָל אַחַת כַּזַּיִת: **יג** חאֲפִלּוּ דָּבָר (סז) שֶׁבִּלּוּלוֹ (פֵּרוּשׁ, לִישַׁת הַקֶּמַח בְּמַיִם) עָבָה, (סח) אִם בִּשְׁלָהּ אוֹ טִגְּנָהּ (סט) אֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא, אֲפִלּוּ שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ (ע) תּוֹרִיתָא (כמ) דְּנַהֲמָא, (עא) וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְּבָה (כט) בְּחַלָּה, דִּבְרַכַּת הַמּוֹצִיא אֵינוֹ הוֹלֵךְ אֶלָּא אַחַר

ו תוספות (לז: ד"ה אמר) וְהַמְבָרְכִי שָׁם (פ"ו סי' קיט). ז שם בְּמְבָרְכִי. ח רַבִּי יוֹנָה (כז. ד"ה ומזה) וְרַבִּי יְרוּחָם (נתיב טז ח"ה) בְּשֵׁם רַבִּי שִׁמְשׁוֹן (חלה פ"א מ"ה) (וְהָרַמְבַּ"ם) [וְהָרַמְבַּ"ן] (הלכות חלה כו:).

בֵּאוּר הֵיטֵב

פַּת בְּפָנֵי עַצְמָהּ אֵינוֹ יוֹצֵא לְעוֹלָם מִתּוֹרַת פַּת: **יא** (כו) **בְּמַיִם.** וְהוּא הַדִּין הַנּוֹתְנִים חִתִּיכוֹת פַּת שְׁמִבְּיְשִׁין עַל הַגַּחֲלִים בְּשָׂכָר וְקוֹרִין פָּענ"ץ נְמִי דִּינָא הָכִי. שלמ"ה (שער האותיות עמק ברכה ברכות הנהנין כלל ב אות ז). וְהֵיכִינוּ שֶׁאֵין בָּהֶם כְּזַיִת בְּכָל אֶחָד וְכֻלָּם שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שֶׁאַחֲרֵי זֶה: **יב** (כז) **בְּיֵין אָדָם.** שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִשְׁתַּנֶּה צוּרָתוֹ אֲבָל בְּלָבָן הֲרֵי דִּינוֹ עַד שֶׁיִּתְלַבֵּן הַיַּיִן מֵחֲמַת הַפַּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף שְׁלִפָנֵי זֶה. וּלְעִנְיַן אִם חִיֵּב לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן נִרְאֶה דְּאִזְלִינַן בָּתַר הָעִקָּר אִם הַיַּיִן עִקָּר וַאֲכִילַת הַפַּת בְּתוֹכוֹ לְמַפְּקֵ אֶת הַשִּׁתְיָה מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וּפוֹטֵר אֶת הַפַּת, וְאִם הַפַּת עִקָּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּסֶלֶת לֹא מִנְכַּר עָלָיו תֹּאַר לֶחֶם, וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן שֶׁהוּא פַּת בְּפָנֵי עַצְמוֹ וְאֵינוֹ מְחֻבָּר אֵינוֹ יוֹצֵא לְעוֹלָם מִתּוֹרַת לֶחֶם, (נז) וְעַיִן בָּאַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ דַּאֲפִלּוּ שָׂרָה הַפֵּרוּרִין בְּמַיִם כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִתְחַבְּרוּ יַחַד אֵינוֹ יוֹצֵא מִתּוֹרַת פַּת, וְדָוְקָא אִם שָׂרָה זְמַן מוּעָט, אֲבָל אִם הָיָה הַפֵּרוּרִין בְּתוֹכָם עַד שֶׁנִּתְלַבְּנוּ הַמַּיִם עַל יְדֵי זֶה, מִבֹּאר בְּסָעִיף שֶׁאַחֲרָיו דִּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה מֵעֵין שָׁלֹשׁ: **יא** (סא) **דְּפֵרוּרִין שֶׁנּוֹתְנִין וְכוּ'.** הֵיכִינוּ (נח) כְּשֶׁאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת, דְּאִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת אֵין צָרִיךְ תֹּאַר לֶחֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם: **(סב) בְּמַיִם.** וְהַנּוֹתְנִים (נז) חֲתִיכַת פַּת שְׁמִבְּיְשִׁין עַל הַגַּחֲלִים בְּשָׂכָר [שֶׁקּוֹרִין פָּענ"ץ] וְאֵין בָּהֶם כַּזַּיִת וְהַשָּׂכָר מִתְלַבֵּן עַל יְדֵי הַשְּׂרִיָּה נְמִי דִּינָא הָכִי דִּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וְאִם נָתַן רַק מְעַט לֶחֶם דַּק דַּק לְתוֹךְ הַשָּׂכָר חַם כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן בּוֹ טַעַם וְלֹא בִּשְׁבִיל אֲכִילָה אֵינוֹ מְבָרֵךְ (נז) רַק שֶׁהַכֹּל עַל הַשָּׂכָר, דְּהוּא הָעִקָּר וְהַלֶּחֶם אֵין בּוֹ מַמָּשׁוּת וְדָבָר חָשׁוּב: **(סג) אֲזַיל לֵיהּ וְכוּ'.** וְאַף דִּמְבֹאָר בְּסוֹף סָעִיף הַקּוֹדֵם דְּפֵרוּרִין שֶׁאֵינָם מְבֻשָּׁל וְלֹא מְחֻבָּר אֲפִלּוּ אִם אֵין בָּהֶם תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא [וַאֲפִלּוּ הָיוּ שְׁרוּיִים בְּמַיִם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם], (נח) דָּוְקָא הָתָם שֶׁלֹּא נִשְׁתַּנָּה צוּרַת הַפַּת בְּעֶצֶם כְּלָל שֶׁנִּשְׂרָה בְּמַיִם רַק זְמַן מוּעָט, וּמַה שֶּׁלֹּא מִנְכַּר בּוֹ תֹּאַר לֶחֶם הוּא רַק מִפְּנֵי קַטְנוּתוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁנִּשְׂרָה הַרְבֵּה בְּמַיִם עַד שֶׁנִּתְלַבְּנוּ הַמַּיִם עַל יְדֵי זֶה, הוּא סִימָן שֶׁנִּפְסְדָה צוּרָתָהּ עַל יְדֵי הַשְּׂרִיָּה וְאָבַד מִמֶּנָּה שֵׁם לֶחֶם: **יב** (סד) **בְּיֵין אָדָם.** דָּוְקָא אָדָם וּמְשׁוּם דְּכֵיוָן שֶׁנִּתְאַדֵּם הַפַּת עַל יְדֵי הַיַּיִן אָבַד מִמֶּנָּה תֹּאַר לֶחֶם, (נט) אֲבָל אִם שָׂרָה פִּתּוֹ בְּיֵין לָבָן בָּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה הַיַּיִן מִצּוּרָתוֹ עַל יְדֵי הַפַּת הַשָּׂרוּי בְּתוֹכוֹ וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף י"א: **(סה) אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְאַפּוֹקֵי שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ עֲלֵיהֶ הַמּוֹצִיא. וּלְעִנְיַן בִּרְכַּת הַיַּיִן (ס) אִם נָתַן כַּוָּנָתוֹ בְּעִקַּר הַפַּת וְהַיַּיִן בָּא רַק לְמַתֵּק הַשְׁתִיָּה נַעֲשָׂה הַפַּת טָפֵל לַיַּיִן [ג]וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ רַק בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן. וְהִנֵּה לְפִי זֶה לְעִנְיַן שְׁתִיַּת קַאוָוי"ר הַנָּהוּג בֵּינֵינוּ שֶׁטּוֹבְלִין בּוֹ פַּת כְּיסָנִין וְשָׁם הֵלֹא כַּוָּנָתוֹ גַּם כֵּן בְּשִׁבְיל שְׁנֵיהֶם, נִרְאֶה גַּם כֵּן דְּנָנְתוֹ הוּא שֶׁקֹּדֶם שֶׁבֵּרַךְ עַל הַפַּת כְּיסָנִין יְבָרֵךְ עַל הַקַּאוָוי"ר שֶׁהַכֹּל וְיִשְׁתֶּה מֵעַט, (סג) וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁיְּבָרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל הַפַּת כְּיסָנִין לִבְד בְּלֹא שְׁרִיָּה, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ מִתְּחִלָּה עַל מְעַט צוּקֶעֶר בִּרְכַּת שֶׁהַכֹּל לְהוֹצִיא הַקַּאוָוי"ר [מַאֲמַר מָרְדְּכַי]: **(סו) שֶׁאֵין וְכוּ'.** דְּאִם הָיָה בּוֹ כַּזַּיִת הֲלֹא מִבֹּאר לְעֵיל בְּסָעִיף י' דְּמְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא אֲפִלּוּ בְּשֶׁאָבַד תֹּאַר לֶחֶם: **יג (סז) שֶׁבִּלּוּלוֹ עָבָה.** הֵיכִינוּ לְאַחַר שֶׁצָּק הַמַּיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח לְשׁ אוֹתָהּ עָב כְּמוֹ פַּת: **(סח) אִם בִּשְׁלָהּ וְכוּ'.** בְּשׁוּל בְּמַיִם, וְטִגּוּן בְּשֶׁמֶן: **(סט) אֵין מְבָרֵךְ וְכוּ'.** אֲפִלּוּ (סה) עַל פְּרוּסוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כַּזַּיִת, (פה) וְלֹא דָּמֵי לְמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף י' דְּהַבְּשׁוּל אֵין מְבַטֵּל אוֹתָם מִתּוֹרַת לֶחֶם, דְּהָתָם הָוֵי לֶחֶם גָּמוּר מֵעִיקָּרָא שֶׁהָיָה אָפוּי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּלֹא נֶאֱפָה מֵעוֹלָם לְהָכִי הַבְּשׁוּל וְהַטִּגּוּן מְבַטֵּל מִתּוֹרַת לֶחֶם, (סו) וְעַיִן לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ד בְּהַגְּ"ה דְּאִם נוֹתֵן בְּמַחֲבַת מְעַט שֶׁמֶן שֶׁלֹּא יִשָּׁרֵף הָעֲשָׂה לֹא מִיקְרֵי טִגּוּן בְּמַשְׁקֶה וְהָוֵי אֲפִיָּה גְּמוּרָה: **(ע) תּוֹרִיתָא דְּנַהֲמָא.** (עא) וַאֲפִלּוּ (סז) אָכַל הַרְבֵּה וְקָבַע סְעוּדָתֵיהּ עֲלֵיהֶן הָוֵי כְּמוֹ דִּיסָא וּמְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת לְפָנֶיהָ וּמֵעֵין שָׁלֹשׁ לְאַחֲרֶיהָ: **(עא) וַאֲפִלּוּ נִתְחַיְּבָה בְּחַלָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (פמ) הוּא בְּעִנְיַן שֶׁקָּרוּי לֶחֶם לְעִנְיַן חַלָּה, כְּגוֹן שֶׁבִּשְׁעַת לִישָׁה לֹא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְכַשְּׁלוֹ אוֹ לְטַגְּנוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מז) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כא) וְהַגְּרַ"ז (ס"ט) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים ס"ק יט ע"י"ש): **יא** (נח) שָׁלְ"ה (שער האותיות עמק ברכה ברכות הנהנין כלל ב אות ז) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק כט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **(נז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נח)** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כב) עַיֵּן שָׁם בְּאֲרִיכוּת. **יב (נט)** ט"ז (ס"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ס)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ל) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סא)** אַף דִּבְמָגֵן אַבְרָהָם (שם) כָּתַב שֶׁיְּבָרֵךְ עַל שְׁנֵיהֶם, לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן דְּכָל הַפּוֹסְקִים [הַתּוֹסָפוֹת (מא: ד"ה הלכתא) וְהָרַבֵּנוּ יוֹנָה (כט: ד"ה אמר) וְהָרא"ש (פ"ו סי' כו)] כָּתְבוּ סְתָמָא דְּשׁוֹרֶה פַּת בְּיַיִן אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ, מִשְּׁמַע אֲפִלּוּ אִם כַּוָּנָתוֹ בְּשִׁבְיל שְׁנֵיהֶם וּמִשּׁוּם דְּפַת עִקָּר, [עַיֵּן לְעֵיל בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט"ו שֶׁמּוּכָח גַּם כֵּן הָכִי] וְעִיַּנְתִּי בְּאֵלִיָּה זוּטָא (ס"ק יז) [בְּהַעְתִּיקוֹ דִּבְרֵי עוֹלַת תָּמִיד (סק"י) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן כְּמָגֵן אַבְרָהָם] שֶׁכָּתַב עַל זֶה וְצָרִיךְ עִיּוּן לְדִינָא, וְשׁוּב מָצָאתִי עוֹד בְּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רי"ב סָעִיף קָטָן ג' דְּמוּכָח בְּהָדָיא שֶׁסּוֹבֵר דְּאַף אִם כַּוָּנָתוֹ בְּשִׁבְיל שְׁתִיַּת הַמַּשְׁקֶה אַף שֶׁהוּא רוֹצֶה גַּם כֵּן לֶאֱכֹל הַפַּת אֶמְרִינַן דְּהַפַּת עִקָּר, וְכֵן סָתַם שָׁם הַגְּרַ"ז (ס"ב) דְּהַשּׁוֹרֶה פַּת כְּיסָנִין בְּיֵין אוֹ בְּיֵין שָׁרָף מְבָרֵךְ רַק בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וּכְדְּאִי דְּבָרָיו נוֹהֲגִים מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם, וְעַל כֵּן הָעִקָּר רַק דָּנְכוֹן לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם מִתְּחִלָּה: **(סג)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְעַיֵּן בְּסִימָן רי"ב (בכמ"א סק"ג): **(סג)** דַּהֲלֹא בְּוַדַּאי בְּרִבְּת בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת קוֹדֶמֶת לְשֶׁהַכֹּל [שָׁם]: **יג (סד)** אַלְיָה רַבָּה (ס"ק כה): **(סה)** אַחֲרוֹנִים: **(סו)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(סז)** חִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר וְהַגְּרַ"ז (סט"ו): **(סח)** ט"ז (ס"ק טז) וְהַגְּרַ"א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁמִּישְׁבִים מַה שֶּׁנִּדְחַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ל"ב:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) בשו"ע הרב (סי' ריב סעיפים ב-ג) כתב שיברך בכהאי גוונא רק על הפת וא"צ לברך על היין, והובא כאן בשער הציון (ס"ק סא). וכתב שם (סעיפים ח-ט) שמ"מ טוב יותר להקדים לאכול מן הטפל קודם שאוכל מן העיקר כדי שיוכל לברך עליו ברכה הראויה לו, אא"כ העיקר חביב עליו לעולם שאז אין להקדימו לטפל. **ב)** ובשו"ע הרב (שם ס"ו) כתב: וטוב למנוע מלאכול פת למתק השתיה כי מי יוכל להבחין אם אוכלה למתק השתיה או למילוי כרס שאז צריך לברך עליה המוציא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת סִימָן קסח

ט רַבָּנוּ תָּם בְּפִסְקֵיהֶם ל"ז (ע"ב) בְּתוֹסְפוֹת (ד"ה וכולן) וּבְבְרָכוֹת ל"ז (ע"ב ד"ה לחם).

(עב) שָׁעַת אֲפִיָּיה. (עג) [ט]וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְאוֹמְרִים דְּכָל שֶׁתְּחִלַּת הֲעָשָׂה עֲבָה, * אֲפִלּוּ רְקִיקָה אַחַר כָּךְ בְּמַיִם וַעֲשָׂאָהּ סַפְּגָנִין (פְּרוּשׁ עֲשָׂה שָׁלְשׁוּהָ וַעֲשָׂאוּהָ כְּמִין סְפוֹג) וּבְשָׁלָהּ בְּמַיִם אוֹ טְגָנָהּ בְּשָׁמֶן, מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם הַמּוֹצִיא. (עד) * (וְנֶהֱגוּ (ט) (עה) לְהָקֵל), (עו) * וְיֵרָא שָׁמַיִם יֵצֵא יְדֵי שְׁנֵיהֶם, (עז) וְלֹא יֹאכַל אֶלָּא עַל יְדֵי שֶׁיְּבָרֵךְ עַל לֶחֶם אַחֵר תְּחִלָּה. הַגָּהָה: וְכָל זֶה לֹא מַיְירֵי אֶלָּא בִּדְאִית בֵּיהּ (עח) לְאַחַר אֲפִיָּיה (עט) תֹּאַר לֶחֶם (לשון הטור והפוסקים), אֲבָל אִי לֵית בֵּיהּ תֹּאַר לֶחֶם כְּגוֹן לָאקְשִׁי"ן שֶׁקּוֹרִין וְרוֹמְזָלִי"ךְ, לְכֻלֵּי עָלְמָא אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם הַמּוֹצִיא

בַּאֵר הֵיטֵב

סִימָן שכ"ט (ס"ג). עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב): (ט) לְהָקֵל. פֵּרוּשׁ שֶׁאֵין מְבָרְכִין הַמּוֹצִיא רַק בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי שֶׁאִם שָׂבַע מִפַּת דְּאוֹרְיְתָא וְצָרִיךְ

בֵּאוּר הֲלָכָה

אות ז) הֵבִיא שְׁבּוּרֵב סִפְרֵי הַמְרַדְּכִי כָּתוּב הוֹאִיל וְנָמוֹק, וְעַל פִּי גִּרְסָא זוֹ הַדָּבָר כְּפָשׁוּט דְּמֵירֵי שֶׁנִּשְׁתַּהֲה הַרְבֵּה וְנָמוֹק הַפַּת עַד שֶׁאִבְּדָה עַל יְדֵי זֶה צוּרָתָהּ וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף י"א, וְאֵין נִפְקָא מִנָּה כְּלָל בֵּין יֵין לְבֵן לְאָדָם, וְאַף דְּבַעַל הַנֵּ"ה שָׁם [הוּא בְּנוּ שֶׁל הַשֵּׁלָ"ה זַ"ל] מְצַדֵּד לְהַלָּכָה כְּגִרְסַת הָרַמְ"א, מִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה מְאֹד לְהָקֵל בָּזֶה לְמַעֲשֶׂה [ב]וְצָרִיךְ עִיּוּן לְדִינָא:

יג * אֲפִלּוּ רְקִיקָה וְכוּ' וּבְשָׁלָהּ וְכוּ'. כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת אֵינוֹ מְדֻקְדָּק כָּל כָּךְ, וּבְפוֹסְקִים לֹא נִזְכַּר רַק שֶׁבְּשָׁלָהּ בְּמַיִם אַחַר שֶׁעָשָׂה מִתְּחִלָּה הָעֲשָׂה עֲבָה עַיִן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כל דבר), וּבְלְשׁוֹן רַבֵּנוּ יוֹנָה (כז. ד"ה ומזה) כָּתוּב אִם הָיְתָה בְּלֵילְתָהּ עֲבָה וְאַחַר כָּךְ רְקָקָהּ עַל יְדֵי מַשְׁקִין, וְהַכֹּנָה שֶׁבְּשָׁלָהּ בְּמַשְׁקִין כְּדַמּוּכָח שָׁם, אֲבָל שְׁתֵּי הַלְּשׁוֹנוֹת בְּיַחַד לְכָאוֹרָה מְיֻתָּר, וְאוּלַי הַדָּרֶךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן לְרַכֵּךְ מִתְּחִלָּה בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ לַבְּשֵׁל וּלְטָגֵן. וְהֵיוֹתר נָכוֹן שֶׁמָּה שֶׁכָּתַב וּבְשָׁלָהּ, הוּא כְּמוֹ שֶׁבְּשָׁלָהּ, וְהוּא פֵּרוּשׁ לְמַה שֶׁכָּתַב בְּתִחִלָּה אֲפִלּוּ רְקָקָהּ וְעָשָׂה סַפְּגָנִין דְּהֵיינוּ שֶׁעָשָׂה אוֹתָהּ בְּלֵילָה רָבָּה וְסַפְּגָנִין עַל יְדֵי שֶׁבְּשָׁלָהּ בְּמַיִם:

* וְנֶהֱגוּ לְהָקֵל. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק עה) בְּמַה שֶׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְהַגְּרִ"א וְאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ, שֶׁהוּא חַיָּב בְּחַלָּה לְדִבְרֵי הַכֹּל כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ"ט (ס"ג), אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא: (עב) שָׁעַת אֲפִיָּיה. דְּלֹא מִיקְרֵי לֶחֶם אֶלָּא אֲפוּי, וְכֵיוָן שֶׁלֹּא נֶאֱפָה בְּתַנּוּר אוֹ בְּמַחֲבַת בְּלֹא מַשְׁקֶה אֵין שֵׁם לֶחֶם עָלֶיהָ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן חַלָּה הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר גְּלְגּוּל הַקֶּמַח בְּמַיִם שֶׁאָז חָל חִיּוּב הַפְרָשַׁת חַלָּה שַׁנַּעֲשֵׂית עִסָּה, וְשׁוּב לֹא נִפְקַע מִמֶּנָּה עַל יְדֵי בִּשּׁוּל וְטִגּוּן: (עג) וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְכוּ'. דְּסְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּמַעִיקָּרָא הָיָה בְּלֵילָתוֹ עֲבָה (סט) וְעַתָּה אִית בֵּיהּ תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, וַאֲפִלּוּ בְּאוֹכֵל אֲכִילַת עֲרַאי שֶׁלֹּא קָבַע סְעוּדָה עַל זֶה דְּלֶחֶם גָּמוּר הוּא לְדִידְהוּ וּכְדִלְקַמָּן בְּהָגָ"ה: (עד) וְנֶהֱגוּ וְכוּ'. פֵּרוּשׁ (ט) כְּסְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְשָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת: (עה) לְהָקֵל. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לד) דְּזֶה דַּוְקָא בְּלֹא אָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה, דְּחִיּוּב בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁלּוֹ הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן לְכָךְ נָקְטִינַן כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה לְהָקֵל, (עפ) אֲבָל בְּאָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה דְּחִיּוּב בִּרְכַּת הַמָּזוֹן הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא [א]צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִפֶּפֶק, וְכֵן מִשְׁמַע מֵהַגְּרִ"א, אַף כָּל זֶה בְּשָׁעָה שֶׁלֹּשׁ וְעָשָׂה בְּלֵילָתוֹ עֲבָה הָיָה דַּעְתּוֹ לֶאֱפוֹת פַּת אֶלָּא שֶׁאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ וְעָשָׂה אוֹתָהּ סַפְּגָנִין, אֲבָל כְּשֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה לְבַשֵּׁל וּלְטָגֵן אֲפִלּוּ אָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה אֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן רַק בָּרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ: (עו) וְיֵרָא שָׁמַיִם יֵצֵא וְכוּ'. הֵיינוּ (עפ) אֲפִלּוּ בְּשֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ בְּשָׁעַת בְּלִילָה לְבַשֵּׁל וּלְטָגֵן: (עז) וְלֹא יֹאכַל וְכוּ'. הֵיינוּ אֲפִלּוּ אֲכָלוֹ מוּעָטָת בְּלֹא קְבִיעַת סְעוּדָה: (עח) לְאַחַר אֲפִיָּיה. הַלָּשׁוֹן אֵינוֹ מְדֻקְדָּק כָּל כָּךְ, וּפֵרוּשׁוֹ (עג) אַחַר הַבְּשׁוּל בְּקִדָּרָה וְהַטְּגוּן בְּמַחֲבַת, וְהִסְכִּימוּ הָרַבֶּה (עד) אֲחֵרוֹנִים דְּדַוְקָא אִם יֵשׁ בְּהַפֵּרוֹסוֹת כַּזַּיִת, דְּאִי לָאו הָכִי עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל אוֹ טִגּוּן נִתְבַּטֵּל שָׁם לֶחֶם לְגַמְרֵי לְעִנְיַן הַמּוֹצִיא וּכְהַהִיא דְּלָעֵיל סָעִיף י': (עט) תֹּאַר לֶחֶם. וְלֹא דָּמֵי לְסָעִיף י' דְּלֹא בָּעֵינַן תֹּאַר לֶחֶם בְּיֵשׁ כַּזַּיִת דְּהָתָם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ, שֶׁהוּא חַיָּב בְּחַלָּה לְדִבְרֵי הַכֹּל כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ"ט (ס"ג), אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא: (עב) שָׁעַת אֲפִיָּיה. דְּלֹא מִיקְרֵי לֶחֶם אֶלָּא אָפוּי, וְכֵיוָן שֶׁלֹּא נֶאֱפָה בְּתַנּוּר אוֹ בְּמַחֲבַת בְּלֹא מַשְׁקֶה אֵין שֵׁם לֶחֶם עָלֶיהָ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן חַלָּה הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר גְּלְגּוּל הַקֶּמַח בְּמַיִם שֶׁאָז חָל חִיּוּב הַפְרָשַׁת חַלָּה שַׁנַּעֲשֵׂית עִסָּה, וְשׁוּב לֹא נִפְקַע מִמֶּנָּה עַל יְדֵי בִּשּׁוּל וְטִגּוּן: (עג) וְיֵשׁ חוֹלְקִים וְכוּ'. דְּסְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּמַעִיקָּרָא הָיָה בְּלֵילָתוֹ עֲבָה (סט) וְעַתָּה אִית בֵּיהּ תֹּאַר לֶחֶם מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, וַאֲפִלּוּ בְּאוֹכֵל אֲכִילַת עֲרַאי שֶׁלֹּא קָבַע סְעוּדָה עַל זֶה דְּלֶחֶם גָּמוּר הוּא לְדִידְהוּ וּכְדִלְקַמָּן בְּהָגָ"ה: (עד) וְנֶהֱגוּ וְכוּ'. פֵּרוּשׁ (ט) כְּסְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְשָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת: (עה) לְהָקֵל. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לד) דְּזֶה דַּוְקָא בְּלֹא אָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה, דְּחִיּוּב בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁלּוֹ הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן לְכָךְ נָקְטִינַן כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה לְהָקֵל, (עפ) אֲבָל בְּאָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה דְּחִיּוּב בִּרְכַּת הַמָּזוֹן הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא [א]צָרִיךְ לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִפֶּפֶק, וְכֵן מִשְׁמַע מֵהַגְּרִ"א, אַף כָּל זֶה בְּשָׁעָה שֶׁלֹּשׁ וְעָשָׂה בְּלֵילָתוֹ עֲבָה הָיָה דַּעְתּוֹ לֶאֱפוֹת פַּת אֶלָּא שֶׁאַחַר כָּךְ נִמְלַךְ וְעָשָׂה אוֹתָהּ סַפְּגָנִין, אֲבָל כְּשֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה לְבַשֵּׁל וּלְטָגֵן אֲפִלּוּ אָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה אֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן רַק בָּרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ: (עו) וְיֵרָא שָׁמַיִם יֵצֵא וְכוּ'. הֵיינוּ (עפ) אֲפִלּוּ בְּשֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ בְּשָׁעַת בְּלִילָה לְבַשֵּׁל וּלְטָגֵן: (עז) וְלֹא יֹאכַל וְכוּ'. הֵיינוּ אֲפִלּוּ אֲכָלוֹ מוּעָטָת בְּלֹא קְבִיעַת סְעוּדָה: (עח) לְאַחַר אֲפִיָּיה. הַלָּשׁוֹן אֵינוֹ מְדֻקְדָּק כָּל כָּךְ, וּפֵרוּשׁוֹ (עג) אַחַר הַבְּשׁוּל בְּקִדָּרָה וְהַטְּגוּן בְּמַחֲבַת, וְהִסְכִּימוּ הָרַבֶּה (עד) אֲחֵרוֹנִים דְּדַוְקָא אִם יֵשׁ בְּהַפֵּרוֹסוֹת כַּזַּיִת, דְּאִי לָאו הָכִי עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל אוֹ טִגּוּן נִתְבַּטֵּל שָׁם לֶחֶם לְגַמְרֵי לְעִנְיַן הַמּוֹצִיא וּכְהַהִיא דְּלָעֵיל סָעִיף י': (עט) תֹּאַר לֶחֶם. וְלֹא דָּמֵי לְסָעִיף י' דְּלֹא בָּעֵינַן תֹּאַר לֶחֶם בְּיֵשׁ כַּזַּיִת דְּהָתָם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בִּבְרָכוֹת, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאָכַל כְּדֵי שְׂבִיעָה דְּמֵחֲיֵב מִן הַתּוֹרָה לְבָרֵךְ גְּמִילָאל לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וְעַל כֵּן הָיָה לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא לְהַחְמִיר בִּסְפֵקוֹ וּלְבָרֵךְ שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, וְעַל זֶה הֵשִׁיב לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא דְּאֵין זֶה בִּכְלַל סָפֵק דְּהֲלָכָה קְרוּבִים, הֲרֵי מוּכָח מִכָּאן דְּהֵיכָא דְּיֵשׁ סָפֵק בִּכְדֵי שְׂבִיעָה אִם לְבָרֵךְ שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת אוֹ מַעַיִן שָׁלֹשׁ צָרִיךְ לְבָרֵךְ שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת, אַף שֶׁמִּן הַתּוֹרָה יוֹצֵא בְּמַעַיִן שָׁלֹשׁ בְּמָקוֹם שָׁלֹשׁ, אַף שֶׁמְּצַאתִי שָׁם בְּסוּגְיָא בִּדְבָרֵי הָרַשְׁבָּ"א (ד"ה ונתן) דְּלֹא מַיְירֵי שָׁם בִּכְדֵי שְׂבִיעָה, מִכֹּחַ אֵיזֶה קְשִׁיָּא שֶׁהִקְשָׁה שָׁם, אֵין זֶה מָכְרָח דְּיֵשׁ לְתָרֵץ קְשִׁיָּתוֹ בְּאֹפֶן אַחֵר כְּמוֹ שֶׁתָּרַץ שָׁם בַּעֲצָמוֹ, וְעוֹד אֶפְשָׁר דְּרַבֵּנוּ גְּמִילָאל הָיָה סוֹבֵר דְּמִן הַתּוֹרָה חִיּוּב בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בִּכְזַיִת וּכְדַעַת אֵיזֶה רִאשׁוֹנִים שֶׁפְּסִיקָא לְהוּ כֵּן לְדַעַת רַבִּי מֵאִיר (מה.): (עג) שֶׁל"ה. שֶׁהוּא דִּבְרֵי רַ"מ (הגהות מיימוניות פ"ג אות ג) לְחַשׁ לִשִׁיטַת רַבֵּנוּ תָּם: (עג) שֶׁל"ה (שער האותיות עמק ברכה ברכות הנהנין כלל ב אות ג) וְכֵן הִסְכִּים הָאֶבֶן הָעוֹזֵר וְהַגְּרִ"א וּבֵית מֵאִיר בְּהגה"ה) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס"ק נב) וּדְלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לו): (עד) אֶבֶן הָעוֹזֵר וּבֵית מֵאִיר וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל נד ס"ו) וְכֵן מִשְׁמַע מִבַּאוּר הַגְּרִ"א הַנַּ"ל:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְסִדּוּר בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין (פ"ב הי"ב) כָּתוּב: אִם אוֹכֵל כְּדֵי שְׂבִיעָה שֶׁהוּא סָפֵק שֶׁל תּוֹרָה יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לֶאֱכוֹל כִּי אִם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה שֶׁל לֶחֶם גָּמוּר.

ב] וּבְשוּ"ע הָרַב (סכ"א) כָּתַב בֵּיוָן אָדוֹם כְּרַמ"א. **ג]** וּבְשוּ"ע הָרַב (סט"ו) כָּתוּב: וְיֹרֵא שָׁמַיִם יוֹצֵא יְדֵי שְׁנֵיהֶם וְלֹא יֹאכַל כִּי אִם בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה לְמָזוֹן וְלִשְׁוּבָע.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת בְּצִיעַת הַפַּת סִימָן קסח

וְלֹא שָׁלַשׁ בְּרָכוֹת, דְּלֹא מִקְרֵי לָחֶם. אֲבָל (פ) פַּשְׁטִיד"א (ט"ז) וּקְרֶעפְּלי"ך (פא) מִקְרֵי תַּאַר לָחֶם (מרדכי פרק כל שעה (סי' תקנ"ב)) וְאֵין לְאָכְלָם אֶלָּא אִם כֵּן בֵּרַךְ עַל שְׁאָר הַפַּת תְּחִלָּה. (פב) * וְכָל זֶה לֹא מַיְרֵי אֶלָּא בְּעִפָּה שֶׁאֵין בָּהּ שֶׁמֶן וּדְבַשׁ וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, אֲבָל אִם נִלּוֹשׁ בְּהֶן, אֲבָל אִם נִלּוֹשׁ בְּהֶן כְּבָר נִתְבַּאֵר דְּינוֹ אָצֶל פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין: **יד** חָלוּט (פֵּרוּשׁ כְּמִין פַּת שֶׁחוֹלְטִין אוֹתוֹ בְּרוֹתְחִין) (פג) שֶׁאַחַר כָּךְ אֲפָאוֹ בְּתַנּוּר, (פד) פַּת גָּמוּר (לג) הוּא (פה) וּמְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא. הָגָה: וְכֵן דָּבָר שֶׁבְּלִילָתוֹ רַכָּה שֶׁאֲפָאוֹ בְּתַנּוּר בְּלֹא מַשְׁקֶה, דְּינוֹ כְּפַת (פו) וּמְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא וְשָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת. וְכֵן אִם אֲפָאוֹ בְּאִלְפָּס בְּלֹא מַשְׁקֶה (תוספות (ספמ"ס נ: ד"ה דכולי) והרא"ש (סס פ"ג סי' טו) והר"ן פרק כל שעה (יפ: ד"ה הילכך) ורמב"ם פרק ו' מהלכות חלה) [בכורים] (סי"ב) ושאלתות (סי' עז) וטור), וּמֵעֵט מַשְׁקֶה שֶׁמּוֹשְׁחִין בּוֹ הָאִלְפָּס שֶׁלֹּא יִשָּׂרֵף הָעִפָּה לֹא מִקְרֵי מַשְׁקֶה (הגהות מיימוני (דפוס קושטא) פרק ג' מהלכות ברכות). אֲבָל דָּבָר שֶׁבְּלִילָתוֹ רַכָּה (פז) וְטָגְנוֹ בְּמַשְׁקֶה לְכַלֵּי עָלְמָא לָאו לָחֶם הוּא (תוספות (סס) והרא"ש (סס) והר"ן (סס) ורבינו יונה פרק כיצד מברכין (כו: ד"ה לחם)): **טו** ג טְרוֹקְנִין, דְּהַיְינוּ שֶׁעוֹשִׂים גֻּמָּא בַּכִּירָה וְנוֹתְנִים בָּהּ (פח) * קֻמַּח (לג) וּמַיִם מְעֹרְבִין בָּהּ וְנֶאֱפֶה שָׁם, מְבָרֵךְ עָלָיו בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּבְרָכָה אַחַת מֵעֵין שָׁלֹשׁ. וְאִם קָבַע סְעוּדָתוֹ עָלָיו (פט) מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. אֲבָל טְרִיתָא, דְּהַיְינוּ שֶׁלּוֹקְחִין קֻמַּח וּמַיִם וּמְעָרְבִים אוֹתָהּ וְשׁוֹפְכִים עַל הַכִּירָה וְהוּא מִתְפַּשֵּׁט וְנֶאֱפֶה, אֵין עָלָיו תּוֹרַת לָחֶם

ל בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתב הרמב"ם במפורש דיכמות מ' (ע"א).
כ בְּרָכוֹת ל"ז (ע"ב).

בֵּאוּר הַגְּרָ"א

לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן מִפַּפָּק כְּמוֹ שְׁכָּתוּב סִימָן קפ"ד סָעִיף ד'. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לז):

(לג) וּקְרֶעפְּלי"ך. פֵּרוּשׁ שְׁמַמְלְאִין בְּבָשָׂר דְּאוּלַי מְמַלְאִים בְּמִינֵי פֵּרוֹת הֲוֵי כִּיסָנִין כְּמוֹ שְׁכָּתוּב סָעִיף ד' אֲפִלּוּ נֶאֱפָה בַּתַּנּוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לז). וְטַ"ז (סק"כ) כָּתַב דְּלְעוֹלָם הָנֵי כִּיסָנִין אֲפִלּוּ מְמַלְאִין בְּבָשָׂר, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן (ד'): [יא]

יד (לג) הוּא. וּבְכֻלָּל זֶה אִיבְּ"ר וְאַטְיְ"ר וְעִמְ"ל: (לג) וּמַיִם. וּבְלִילָתָן רַכָּה מְאֹד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף ח':

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָיָה תְּחִלָּה פַּת גָּמוּר: (פ) פַּשְׁטִיד"א וּקְרֶעפְּלי"ך. וְכוּ'. פֵּרוּשׁ שְׁמַמְלְאִין בְּבָשָׂר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב סוֹף סִימָן זֶה בְּהַגָּ"ה, דְּאוּלַי מְמַלְאִים בְּמִינֵי פֵּרוֹת הֲוֵי פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ד', וּמְבָרְכִין לְכַתְּחִלָּה בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת בְּדֶלֶא קָבַע סְעוּדָה עֲלֵיהוּ וַאֲפִלּוּ בְּדֶנֶאֱפָה בַּתַּנּוּר. וְכָל זֶה הוּא לְדַעַת הָרַמ"א, אֲבָל לְדַעַת הַטַּ"ז (סק"כ) חוֹלֵק וּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם פַּת הַמְמֻלָּא בְּבָשָׂר וְדָגִים וּכְהַאי גַּוְנָא הֲוֵי גַּם כֵּן בִּכְלַל פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין, וְאֵין הָכִי נַמִּי בְּדֶלֶא קָבַע לְכַלֵּי עָלְמָא מְבָרֵךְ עֲלֵיהוּ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וּלְאַחֲרָיו מֵעֵין שָׁלֹשׁ וּבְסוֹף הַסִּימָן יִתְבָּאֵר לְהַלָּכָה בָּזֶה: (פא) מִקְרֵי תַּאַר לָחֶם וְאֵין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (עה) בִּירֵא שָׁמַיִם הָרוֹצֶה לָצֵאת דַּעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים הַנַּ"ל [וַהֲיְינוּ בְּנִתְבַּשֵּׁל בְּמַיִם אוֹ נִטְגַּן בְּשֶׁמֶן] יוֹצֵא: (פב) וְכָל זֶה וְכוּ'. פֵּרוּשׁ (עו) הַיֵּשׁ חוֹלְקִים הַנַּ"ל דְּסְבִירָא לְהוּ דְּהֲוֵי לָחֶם גָּמוּר וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהּ הַמּוֹצִיא וַאֲפִלּוּ בְּדֶלֶא קָבַע סְעוּדָה, מַיְרֵי דְּוָקָא בְּעִפָּה שֶׁלֹּא נִלּוֹשָׁה מִתְּחִלָּתָהּ בְּשֶׁמֶן וּדְבַשׁ, וּלְכָךְ סְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּהֲוֵי מִתְּחִלָּתָהּ עִפָּה גְּמוּרָה כְּשֶׁאָר לָחֶם לֹא נִפְקַע שְׁמָהּ לְעִנְיַן חִיּוּב הַמּוֹצִיא אַף דְּנִטְגְּנָה אַחַר כָּךְ בְּשֶׁמֶן וְנַעֲשָׂה כְּפַת כִּיסָנִין, אֲבָל כְּשֶׁנִּלּוֹשָׁה מִתְּחִלָּה בְּדְבַשׁ וּכְהַאי גַּוְנָא קֹדֶם הַטְּגִינָה אִם כֵּן לֹא הָיָה עָלֶיהָ שֵׁם עִפָּה גְּמוּרָה מֵעוֹלָם, וְלָכֵן אַף לְהַיֵּשׁ חוֹלְקִים אֵינוֹ כְּלָחֶם גָּמוּר לְבָרֵךְ עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא בְּדֶלֶא קָבַע סְעוּדָה עֲלֵיהוּ דַּהֲרֵי הִיא פַּת כִּיסָנִין, וְאִם קָבַע סְעוּדָה עֲלֵיהוּ (עז) לְדַעַת קַמַּיְיתָא אֵינוֹ מְבָרֵךְ אֶלָּא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת דְּהַטְּגִינָה הִפְקִיעַ מִתּוֹרַת לָחֶם לְגַמְרֵי, וּלְיֵשׁ חוֹלְקִים מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן כְּדִין פַּת כִּיסָנִין: **יד** (פג) שֶׁאַחַר כָּךְ אֲפָאוֹ בַּתַּנּוּר. וְהוּא הַדִּין אִם אֲפָאוֹ בְּאִלְפָּס [גְּמָרָא (פסחים לז.)] בְּלִי מַשְׁקֶה: (פד) פַּת גָּמוּר הוּא. דְּלֹא תַּיְמָא כֵּיוָן דְּחַלְטֵיהּ מֵעִיקָּרָא לָאו בְּכְלַל לָחֶם הוּא קָא מַשְׁמַע לָן: (פה) וּמְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא. וַאֲפִלּוּ הָיְתָה בְּלִילָתוֹ רַכָּה שֶׁחָלְטָהּ בְּרוֹתְחִין וְאַחַר כָּךְ אֲפָאָהּ בַּתַּנּוּר מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לט) בְּשֵׁם הַטּוּר] עוֹד הֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) דַּאֲפִלּוּ טְגָנוֹ בְּשֶׁמֶן וַאֲפָאוֹ אַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, וּמוּכָח שָׁם מִדְּבָרָיו דְּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ בְּדֶלֶא קָבַע עֲלֵיהוּ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא, אֲכָל הַטַּ"ז (סק"כ יט) וְעוֹד הָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ עִמּוֹ דְּטִגּוּן בְּדֶבֶשׁ אוֹ בְּשֶׁמֶן וּכְהַאי גַּוְנָא מַשְׁוֶה אוֹתוֹ לְפַת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין כְּמוֹ אִם נִלּוֹשׁ בְּאֵלּוּ הַמִּינִים, וּבְדֶלֶא קָבַע סְעוּדָה מְבָרֵךְ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וְעַל הַמִּחְיָה, אֲכָל דַּע דְּאֵינוֹ נִקְרָא פַּת כִּיסָנִין אֶלָּא בְּשֶׁטָּגְנוּ בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא נוֹזְלִי וְלֹא בְּשֶׁאֵינוֹ נוֹזְלִי כְּגוֹן הַקֻּמְחָא, וּכְמוֹ דְּכָתַב הָרַמ"א בְּכְלָלָהּ דְּפַת כִּיסָנִין בְּסָעִיף ז' עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (פו) וּמְבָרֵךְ עָלָיו הַמּוֹצִיא. אֲפִלּוּ בְּדֶלֶא קָבַע עֲלֵיהוּ, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסָעִיף ח' (סק"כ) דְּדְוָקָא אִם לֹא הָיוּ דַּקִּין כְּיוֹתֵר דְּאִי לָאו הָכִי הֲוֵי בִּכְלַל פַּת כִּיסָנִין וְעַיֵּן בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (פז) וְטָגְנוֹ בְּמַשְׁקֶה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא אֲפָאוֹ עַל גַּבֵּי תַּנּוּר אֶלָּא בְּאִלְפָּס עִם מַשְׁקֶה, וּלְהָכִי לְכַלֵּי עָלְמָא הַיְינוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת יֵשׁ חוֹלְקִים הַנַּ"ל לָאו לָחֶם הוּא, כֵּיוָן שֶׁלֹּא חָל עָלָיו שֵׁם עִפָּה מֵעוֹלָם: **טו** (פח) קֻמַּח וּמַיִם וְכוּ'. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"מ) שֶׁכָּתַב שֶׁעוֹשִׂין בְּלִילָתָהּ רַכָּה מְאֹד וּלְהָכִי מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת בְּדֶלֶא קָבַע, דְּאִי לֹא הָיָה בְּלִילָתָהּ רַכָּה כָּל כָּךְ הָלֹא מְבֹאָר בְּסָעִיף י"ד דַּאֲפִלּוּ בְּלִילָתָהּ רַכָּה כָּל שֶׁלְּבסוֹף הָיְתָה אֲפוּיָה בַּתַּנּוּר מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְעַיֵּן בְּאוֹר הֲלָכָה (ד"ה קמחן): (פט) מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וְכוּ'. דְּאַף עַל גַּב שֶׁבְּתְחִלָּתָהּ הָיְתָה רַכָּה, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאוֹפִין אוֹתוֹ בְּגֻמָּא וּמִתְקַשֵּׁן

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַמּוֹצִיא הַמִּינִים אֵלּוּ בִּכְלַל גַּוְנֵי יָכוֹל לִפְטֹר אוֹתָן:

* **וְכָל זֶה וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק פב) **וְהִשְׁמַטְתִּי דַּעַת הַטַּ"ז** (ס"ק יט) **דִּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ לְהַיֵּשׁ חוֹלְקִין מְטַגֵּן הוּא בִּכְלַל פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין וַאֲיֵנוּ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא בְּדֶלֶא קָבַע,** דְּהַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו, [עַיֵּן בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (סק"י) וּבִנְהַר שָׁלוֹם (סק"ח) וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק כח) וּבְאֶבֶן הָעוֹזֵר] **וְהוֹכִיחוּ דִּלְשִׁיטַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִין מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא אֲפִלּוּ בְּדֶלֶא קָבַע. וְהִנֵּה זֶהוּ רַק לְדַעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִין גּוֹפַיְיהוּ, אֲבָל לְדִינָא הִסְכִּימוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים לְהַטַּ"ז** [עַיֵּן בְּאֶבֶן הָעוֹזֵר וּבְבֵית מֵאִיר (ד"ה בהג"ל) וְהַגְּרַ"ז (סט"ז)] **דְּעַל יְדֵי טִגּוּן שֶׁמְּטַגְּנָה לְבסוֹף בְּשֶׁמֶן נַעֲשָׂה פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין כְּמוֹ אִם הָיָה נִלּוּשׁ בְּשֶׁמֶן, וּבְעִנְיָנֵנוּ בְּדֶלֶא קָבַע עֲלֵיהוּ מְבָרֵךְ לְכַלֵּי עָלְמָא בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וְעַל הַמִּחְיָה, וּבִדְקָבַע תַּלְיָא בְּשִׁתֵּי אֵלּוּ הַדַּעוֹת דְּלַדַּעַת רִאשׁוֹנָה בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת וְעַל הַמִּחְיָה דְּהַטְּגִינָה בִּטְּלוֹ מִתּוֹרַת פַּת כִּיסָנִין, וּלְדַעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן. וְנִפְקָא מִנַּהּ מִדְּבָרֵי הַטַּ"ז זֶה גַּם בְּעִלְמָא וְאַף לְדַעָה רִאשׁוֹנָה טְגִינָה אַחַר כָּךְ טְגִינָה בְּשֶׁמֶן וַאֲפָאוֹ אַחַר כָּךְ בְּתַנּוּר דִּיֵּשׁ עָלֶיהָ שֵׁם פַּת הַבָּאָה בְּכִיסָנִין וַאֲיֵנוּ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן רַק בְּדֶלֶא קָבַע עֲלֵיהוּ. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה בְּרוּר דִּלְדַעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים דְּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפָאָהּ לְבסוֹף דְּשֵׁם פַּת כִּיסָנִין עָלֶהָ, אֶלָּא דִּלְדַעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּאִוְזְלִינַן בָּתַר מְעִיקָּרָא לֹא נוֹכַל לַחְשֹׁב לְפַת כִּיסָנִין לְבָרֵךְ עָלֶיהָ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת בְּדֶלֶא קָבַע, אַחֲרֵי דְּמִתְּחִלָּה הָיָה בְּלִילָה עֲבָה וְנִלּוּשׁ בְּלִי שֶׁמֶן לֹא נִפְקַע מִמֶּנָּה שֵׁם לָחֶם עַל יְדֵי הַטְּגִינָה שֶׁלְּבסוֹף, (וְכָזֶה תּוּסַר קְשִׁיַּת הַטַּ"ז שֶׁהַקְשָׁה עַל הָרַמ"א דְּהָא בָּתַר אֲפָיָה אָזְלִינַן שֶׁהוּא רַק לְדַעָה רִאשׁוֹנָה, אֲבָל לֹא לְהַיֵּשׁ חוֹלְקִים, וְגַם מַה שֶּׁהִקְשָׁה מִפַּת הַמִּתְלַבֵּן כְּבָר דָּחוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים דְּהָתָם לֵית בַּיּהּ תַּאַר לָחֶם):

טו * קֻמַּח וּמַיִם מְעֹרְבִין בָּהּ. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם וְהָעַתָּקְנוּהוּ **בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק פח). **וְדַע דִּלְפִי הַמְבֹאָר טַעַם דִּין זֶה בְּרַמְבַּ"ם לִקְאוֹרֶה אֵין אָנוּ מְכַרְחִין לְחִלּוּקוֹ שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ רַכָּה בְּיוֹתֵר אַף עַל פִּי כֵן כָּל שֶׁלֹּא קָבַע אֵין מְבָרֵךְ עָלֶיהָ הַמּוֹצִיא,** דְּזֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ג' (ה"ט) עֹשֶׂה שְׂנֵאֲפָה בְּקַרְקַע כְּמוֹ שֶׁהָעֲרָבִיִּים שׁוֹטְנֵי הַמִּדְבָּרִיּוֹת עוֹשִׂין, [הוּא פֵּרוּשׁ עַל כּוּבָּא דְּאַרְעָא הַנַּאֲמָר בַּתַּלְמוּד (לז:) וְהַשְׁלַחְן עָרוּךְ נִמְשַׁךְ אַחַר לְשׁוֹן הָרֹא"ש (סי' יא) וְהַטּוּר וְהוּא הוּא הוּא], הוֹאִיל וְאֵין עָלֶיהָ צוּרַת פַּת מְבָרֵךְ עָלֶיהָ בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת, וְאִם קָבַע וְכוּ'. הֲרֵי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עה) הַגְּרַ"א: (עו) רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּהָרַמ"א לֹא קָאָמַר כָּל זֶה רַק לְיַרֵא שָׁמַיִם הָרוֹצֶה לָצֵאת דַּעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְדַעַת הָרִאשׁוֹנָה הַבְּשׁוּל וְהַטִּגּוּן מְבַטְּלוֹ מִתּוֹרַת לֶחֶם לְגַמְרֵי וַאֲפִלּוּ קָבַע אֵינוֹ מְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא: (עז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לח):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah